

ZAKON
O KREDITNO-GARANTNOM FONDU CRNE GORE

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se izdavanje garancija kreditnim institucijama, lizing društvima i mikrokreditnim finansijskim institucijama kao davaocima kredita, kao i osnivanje, djelatnost i poslovanje Kreditno-garantnog fonda Crne Gore (u daljem tekstu: Fond), u skladu sa ekonomskim politikama Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Izdavanje garancija

Član 2

Radi olakšanog pristupa dobijanja kreditnih sredstava korisnicima kredita, Fond obezbjeđuje davaocima kredita garanciju za izdavanje tih kredita, pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Kredit, u smislu ovog zakona, podrazumijeva kredit, lizing ili drugi finansijski instrument koji davalac kredita odobrava korisniku kredita.

Korisnici kredita, u smislu ovog zakona, su fizička lica koja obavljaju komercijalnu djelatnost na osnovu upisa u registar nadležnog organa uprave za određenu djelatnost, kao i preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća u smislu zakona kojim se uređuju računovodstvo.

Fond može da obezbijedi garancije za kredite za druga fizička ili pravna lica, radi otklanjanja nedostataka u kreditnom finansiranju i poboljšanja uključivanja odabranih ciljnih segmenata u skladu sa ekonomskim politikama Vlade, po isteku roka od dvanaest mjeseci od izdavanja prvih garancija za kredite korisnicima kredita iz stava 3 ovog člana, pod uslovom da:

- 1) je uvođenje novih garancija opravdano studijom izvodljivosti i poslovnim planom za nove garancije izrađenim u saradnji sa nezavisnim spoljnim trećim licem;
- 2) da su upravni odbor Fonda, Vlada i donatori dali prethodnu saglasnost;
- 3) da se za nove garancije uspostavi novi kreditni okvir sa dodatnim namjenskim kapitalom.

Shodna primjena

Član 3

U postupku za ostvarivanje prava po ovom zakonu primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 4

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. POSTUPAK PRISTUPANJA SREDSTVIMA FONDA

Podnošenje prijave

Član 5

Fondu mogu da podnesu prijavu za pristupanje sredstvima Fonda kreditne institucije, lizing društva i mikrokreditne finansijske institucije kojima je Centralna banka Crne Gore izdala dozvolu za rad.

Uz prijavu iz stava 1 ovog člana, kreditne institucije, lizing društva i mikrokreditne finansijske institucije dostavljaju:

- 1) godišnje i kvartalne iskaze o finansijskoj poziciji i iskaz o ukupnom rezultatu;
- 2) izvještaj o reviziji sa mišljenjem o finansijskim iskazima i izvještaj menadžmenta za posljednje tri poslovne godine, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo;
- 3) podatke o trenutnom kreditnom portfoliju.

Fond je dužan da u roku od 15 dana od dana prijema prijave iz stava 1 ovog člana donese odluku o ispunjenosti uslova za pristup sredstvima Fonda.

Protiv odluke Fonda iz stava 3 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Zaključivanje ugovora o garanciji

Član 6

Kreditna institucija, lizing društvo, odnosno mikrokreditna finansijska institucija dužna je da u roku od 15 dana od dana prijema odluke o ispunjenosti uslova za pristup sredstvima Fonda zaključi ugovor o garanciji sa Fondom.

Ugovor iz stava 1 ovog člana sadrži: uslove za izdavanje garancije, maksimalno garantovani iznos i rok važenja garancije, proceduru za stavljanje kredita pod garanciju, plaćanje naknada Fondu i način mijenjanja tih naknada, definisanje garantovanog događaja i postupka isplate za garantovane događaje, uslove za ustupanje potraživanja i način naplate ustupljenog potraživanja i druge podatke neophodne za zaključivanje tog ugovora.

III. KORIŠĆENJE GARANCIJE

Obavještenje Fonda o namjeri obezbjeđenja kredita garancijom

Član 7

Kreditna institucija, lizing društvo, odnosno mikrokreditna finansijska institucija dužna je da, u roku od pet dana od dana zaključenja ugovora sa korisnikom kredita, preko informacionog sistema Fonda, podnese zahtjev za obezbjeđenje tog kredita garancijom.

Način podnošenja i odobrenja zahtjeva za obezbjeđivanje kredita garancijom utvrđuje se ugovorom o garanciji i opštim aktima Fonda.

Davaoci kredita prilikom podnošenja zahtjeva, kao i tokom čitavog trajanja garancije odgovaraju za ispunjenost sljedećih uslova, i to da:

- 1) je davalac kredita već odobrio i potpisao ugovor o kreditu sa korisnikom,
- 2) se, uz prethodno pismeno odobrenje Fonda, najviše do 30% sredstava može iskoristiti za otplatu postojećeg kredita;

3) kredit ne prelazi maksimalnu vrijednost glavnice iz člana 9 ovoga zakona i glavnice utvrđene ugovorom o garanciji,

4) zbir iznosa kredita za istog korisnika i njegova povezana lica ne prelazi maksimalno garantovani iznos utvrđen ugovorom o garanciji,

5) kredit ispunjava uslove koji su predviđeni ugovorom o garanciji,

6) se kredit ne koristi za:

- proizvodnju i prodaju oružja i vojne opreme,
- organizovanje igara na sreću,
- proizvodnju duvana i alkoholnih pića (osim proizvodnje vina i piva),
- proizvodnju i promet proizvoda ili aktivnosti koje se smatraju nezakonitim ili štetnim po okolinu i opasnim za ljudsko zdravlje ili djelatnosti koje su zakonom ili međunarodnim konvencijama zabranjene,
- druge djelatnosti utvrđene opštim aktima Fonda i ugovorima sa donatorima, shodno međunarodnim standardima.

Naknade za garancije

Član 8

Davalac kredita dužan je da u roku od tri dana od dana obezbjeđenja garancije iz člana 7 ovog zakona uplati Fondu naknadu za izdavanje garancije u visini utvrđenoj ugovorom o garanciji.

Davalac kredita dužan je da kvartalno Fondu uplaćuje naknadu za održavanje garancije do prestanka važenja te garancije, nastupanja garantovanog događaja ili u drugom slučaju predviđenom ugovorom o garanciji.

Iznos naknade za izdavanje garancije i kvartalne naknade obračunava se na osnovu stanja garantovanog iznosa u momentu plaćanja te naknade.

Ako korisnik kredita prijevremeno otplati kredit nakon plaćanja kvartalne naknade za garanciju, davalac kredita nema pravo da od Fonda zahtijeva povraćaj plaćenih iznosa kvartalne naknade za održavanje garancije.

U cilju obezbjeđenja održivosti Fonda i smanjenja rizika, Fond može da vrši izmjene naknada za izdavanje garancije i kvartalnih naknada za garancije koje će biti izdate nakon promjene naknada.

Maksimalni iznos garancije i koeficijent multiplikacije

Član 9

Fond može davaocu kredita da izda garanciju do visine garantovanog iznosa koji predstavlja maksimalni procenat garancije neotplaćene glavnice kredita koji se pokriva garancijom, a koji iznosi najviše 50 % neotplaćene glavnice.

Ukupan garantovani iznos iz stava 1 ovog člana ne može da pređe 2,5% kapitala Fonda, niti može preći novčani iznos od 250.000,00 eura za pojedinačnog korisnika ili za pojedinačnog korisnika i povezana lica.

Ukupan iznos garancija izdatih od strane Fonda svim davaocima kredita u odnosu na kapital Fonda, predstavlja koeficijent multiplikacije Fonda i isti ne može biti veći od 5.

Povezanim licima iz stava 2 ovog člana smatraju se dva ili više pravnih i/ili fizičkih lica između kojih postoji najmanje jedan od sljedećih oblika povezanosti:

- 1) jedno lice ima učešće u kapitalu ili glasačkim pravima u drugom licu od najmanje 20%;
- 2) dva ili više lica su kontrolisana od trećeg lica, na način što treće lice, samostalno ili sa povezanim licem, u tim licima ima učešće u kapitalu ili glasačkim pravima od 50% ili više, ili ima mogućnost ostvarivanja preovlađujućeg uticaja na odlučivanje, poslovnu politiku, odnosno strategiju rada tih lica bez obzira na visinu učešća u kapitalu;
- 3) dva ili više lica su članovi porodice (bračni, odnosno vanbračni supružnik, partner u životnom partnerstvu lica istog pola, djeca i druga lica koja sa tim licem žive u porodičnom domaćinstvu).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Fond davaocu kredita može da izda garanciju do visine 100% neotplaćene glavnice kredita, ako je to opravdano radi sprječavanja negativnih posljedica nastalih usljed ozbiljnih poremećaja na tržištu, a prethodno utvrđenih od strane Vlade Crne Gore i odobrenih od strane upravnog odbora Fonda, na privremeni period i za korisnike na koje je negativno uticao poremećaj tržišta.

IV. NASTANAK GARANTOVANOG DOGAĐAJA

Postupak podnošenja zahtjeva za isplatu sredstava po garanciji

Član 10

Davalac kredita može da podnese zahtjev za isplatu sredstava po osnovu garancije, ako je:

- raskinuo ugovor o kreditu sa korisnikom,
- pokrenuo raspoložive postupke prinudne naplate u skladu sa zakonima kojima se uređuju naplate potraživanja.

Fond ima pravo da provjeri zahtjev iz stava 1 ovog člana, odluke davaoca kredita da kredit stavi pod garanciju, kao i da li je kredit ispunjavao uslove iz ugovora o garanciji da bi bio obezbijeđen garancijom.

Ako Fond ne ospori zahtjev iz stava 1 ovog člana, dužan je da, u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva, donese rješenje o isplati sredstava.

Fond će donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva za isplatu sredstava po osnovu garancije, ako utvrdi da:

- 1) je davalac kredita postupao, odnosno postupa suprotno ovom zakonu, odnosno ugovoru o garanciji;
- 2) davalac kredita nije prethodno pokrenuo sve predviđene postupke prinudne naplate i iskoristio sva raspoloživa sredstva obezbjeđenja koja su primjenjiva na konkretan kredit;
- 3) Fond nije unaprijed odobrio restrukturiranje, reprogram ili dogovoreno izmirenje kredita;
- 4) je davalac kredita pogrešno predstavio ispunjenost uslova za odobrenje kredita iz člana 7 stav 3 ovog zakona;
- 5) kredit stavljen pod garanciju nije ispunjavao uslove za garanciju utvrđene ovim zakonom, odnosno ugovorom o garanciji.

Fond je dužan da, u roku od sedam dana od dana donošenja rješenja o isplati sredstava, davaocu kredita isplati iznos koji je odobren ugovorom o garanciji.

Pravo na prigovor

Član 11

Davalac kredita može da izjavi prigovor Fondu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja iz člana 10 stav 4 ovog zakona.

Fond je dužan da odluči po prigovoru iz stava 1 ovog člana, u roku od 30 dana od dana prijema prigovora.

Protiv rješenja kojim je odlučio po prigovoru iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Naknadna naplata potraživanja

Član 12

Nakon isplate sredstava Fonda davaocu kredita po zahtjevu iz člana 10 ovog zakona, davalac kredita će nastaviti sa postupcima naplate potraživanja po osnovu kredita.

Davalac kredita dužan je da u roku od sedam dana od dana naplate potraživanja prenese naknadno naplaćena potraživanja Fondu srazmjerno procentu garancije, u skladu sa ugovorom o garanciji.

V. KREDITNO-GARANTNI FOND CRNE GORE

Osnivanje i oblik organizovanja Fonda

Član 13

Fond je nezavisno, neprofitno pravno lice koje se osniva na neodređeno vrijeme.

Naziv Fonda je: "Kreditno-garantni fond Crne Gore".

Naziv Fonda na engleskom jeziku je: "Montenegro Credit-Guarantee Fund".

Sjedište Fonda je Podgorici.

Fond se ne upisuje u Centralni registar privrednih subjekata.

Djelatnosti Fonda

Član 14

Djelatnost Fonda je:

- 1) izdavanje garancija davaocima kredita za kredite korisnika kredita;
- 2) investiranje sredstava u depozite i obveznice i druge investicione instrumente na domaćem i međunarodnom finansijskom tržištu.

Djelatnosti Fonda iz prethodnog stava smatraju se finansijskom uslugom u smislu važećih zakona i propisa Crne Gore.

Početni kapital

Član 15

Početni kapital Fonda koji obezbjeđuje Vlada iznosi 10.000.000,00 eura.

Kapital

Član 16

Kapital Fonda se sastoji od:

- 1) početnog kapitala;

- 2) neopozivih donacija ili grantova;
- 3) neraspoređene dobiti iz prethodnih godina; i
- 4) drugih izvora sredstava propisanih statutom Fonda.

Minimalni kapital

Član 17

Minimalni kapital Fonda će biti 5.000.000,00 eura.

Fond će pratiti portfolio izdatih garancija, poslovanje i učinak davalaca kredita i privredna kretanja, radi zadržavanja kvaliteta portfolija i održavanja koeficijenta multiplikacije u propisanim granicama.

U slučaju da postoji rizik da kapital padne ispod minimalnog kapitala ili bude ugrožena likvidnost Fonda ili ako koeficijent multiplikacije bude preko 5, Izvršni direktor Fonda je dužan da:

- 1) smanji dodijeljene limite garancija; i/ili
- 2) poveća naknade za izdate garancije davaocima kredita sa rastućim udjelom nekvalitetnih kredita;
- 3) u slučaju umanjenja minimalnog kapitala, prestane da izdaje nove garancije sve dok koeficijent multiplikacije ne bude manji od 5.

Investiciona politika Fonda

Član 18

Fond može svoja slobodna novčana sredstva ulagati u:

- 1) hartije od vrijednosti koje je izdala Crna Gora, država članica Evropske unije ili njihove centralne banke ili za koje garantuje Crna Gora ili država članica Evropske unije;
- 2) hartije od vrijednosti koje je izdala kreditna institucija, finansijska institucija, odnosno država koja nije navedena u tački 1 ovog stava, a koja ima visok kreditni rejting utvrđen od strane međunarodno priznate agencije;
- 3) depozite u centralnim bankama i stranim kreditnim institucijama sa visokim kreditnim rejtingom koji je utvrđen od strane međunarodno priznate agencije;
- 4) depozite ili instrumente kod banaka u zemlji, koje su licencirane kao kreditne institucije od strane Centralne banke Crne Gore;
- 5) drugu imovinu u skladu sa politikom investiranja sredstava.

Bliži uslovi i način ulaganja sredstava utvrđuju se Statutom Fonda i politikom ulaganja sredstava.

Odgovornost

Član 19

Fond za svoje obaveze odgovara prvenstveno svojom imovinom.

Za obaveze Fonda bezuslovno i neopozivo na prvi poziv jemči Crna Gora, bez izdavanja posebne garancije.

Odgovornost Crne Gore iz stava 2 ovog člana je solidarna i neograničena.

Organi Fonda

Član 20

Organi Fonda su Upravni odbor i Izvršni direktor.

Upravni odbor

Član 21

Upravni odbor imenuje i razrješava Vlada na period od četiri godine, a ista lica mogu biti izabrana u Upravni odbor najviše dva puta.

Upravni odbor čini pet članova i to:

- 1) predstavnik organa državne uprave nadležan za poslove ekonomije;
- 2) predstavnik organa državne uprave nadležan za poslove finansija;
- 3) tri nezavisna člana koji se biraju putem javnog konkursa.

Javni konkurs za izbor nezavisnih članova raspisuje Vlada.

Prilikom raspisivanja javnog konkursa za izbor nezavisnih članova Vlada će obrazovati komisiju za izbor nezavisnih članova koju čine predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove ekonomije, koji će biti i predsjedavajući član komisije, predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove finansija i tri predstavnika iz reda donatora u Fondu ili reda institucija koji su finansijski podržali osnivanje Fonda.

Komisija za izbor iz stava 4 ovog člana će, nakon provjere ispunjenosti uslova iz člana 22 ovog zakona, predložiti kandidate za izbor nezavisnih članova upravnog odbora.

Komisije za izbor iz stava 4 ovog člana prestaje sa radom danom donošenja odluke o imenovanju nezavisnih članova Upravnog odbora.

Uslovi za imenovanje članova Upravnog odbora

Član 22

Član Upravnog odbora može da bude lice koje pored opštih uslova u skladu sa opštim propisima o radu, ispunjava i posebne uslove, i to da ima:

- 1) VIII nivo nacionalnog okvira kvalifikacija obrazovanja;
- 2) najmanje deset godina radnog iskustva na poslovima koji su po svojoj prirodi slični poslovnima Fonda, a poželjno je i iskustvo na poslovima rukovođenja.

Tri nezavisna člana moraju imati potrebne kvalifikacije, i to: jedan član iz oblasti bankarstva i finansija; jedan član iz oblasti računovodstva, revizije ili ekonomije i jedan član iz oblasti privrednog ili finansijskog prava.

Član Upravnog odbora ne može biti lice:

- 1) u odnosu na čiju imovinu je sprovedeno izvršenje u značajnijem obimu ili je bio vlasnik značajnog učešća ili rukovodilac u društvu nad kojim je u posljednjih pet godina otvoren stečajni postupak;
- 2) koji je zaposleni ili član upravnog ili nadzornog odbora davaoca kredita;
- 3) koji je bio na višim rukovodećim pozicijama kod davaoca kredita ili u drugom privrednom društvu u vrijeme kada je nad tim pravnim licem pokrenut stečajni postupak;
- 4) kome je odlukom nadležnog suda izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti;
- 5) protiv koga se vodi krivični postupak ili je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije člana Upravnog odbora;

- 6) kome je izrečena mjera nadležnog regulatornog organa zbog nepostupanja u skladu s propisima kojima se uređuju bankarske i finansijske ili djelatnosti osiguranja ili djelatnosti u vezi sa hartijama od vrijednosti;
- 7) koji ima značajno učešće u davaocu kredita ili društvu povezanom sa davaocem kredita odnosom zajedničkog djelovanja;
- 8) koje je u posljednjih 12 mjeseci bilo na poziciji ili radnom mjestu koji u skladu sa važećim propisima ispunjavaju uslove da se to lice smatra javnim funkcionerom ili istaknutim članom političke partije koja djeluje u Crnoj Gori.

Uslov iz stava 3 tačka 8 ovog člana ne odnosi se na članove Upravnog odbora iz reda predstavnika državne uprave iz oblasti ekonomije i predstavnika organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Nadležnost Upravnog odbora

Član 23

Upravni odbor:

- 1) imenuje Izvršnog direktora Fonda;
- 2) utvrđuje strukturu i sastav izvršnog menadžmenta i politike naknada i zarada zaposlenih i Izvršnog direktora;
- 3) odlučuje o prijavi davalaca kredita za pristupanje sredstvima Fonda;
- 4) usvaja tekst nacerta ugovora o garanciji, kao i izmjene tog ugovora;
- 5) daje ovlašćenje Izvršnom direktoru da zaključi i sprovodi zaključene ugovore o garancijama;
- 6) odlučuje o sticanju, držanju i raspolaganju imovinom Fonda;
- 7) usvaja politike, postupke, pravila, naloge i smjernice za upravljanje i rad Fonda;
- 8) usvaja i vrši izmjene statuta i drugih opštih akata Fonda;
- 9) usvaja poslovnik o radu Upravnog odbora;
- 10) usvaja poslovni i finansijski plan, godišnji budžet, investicionu politiku i kreditne izvještaje Fonda;
- 11) daje preporuke za izmjenu ovog zakona na osnovu iskustva u radu i njegovoj primjeni;
- 12) imenuje eksterne revizore Fonda;
- 13) odobrava odluku o uzimanju zajmova;
- 14) odlučuje po prigovoru na rješenje iz člana 10 stav 4 ovog zakona;
- 15) odobrava ulazak u aranžmane osiguranja ili regarancije, odnosno su-garancije;
- 16) donosi pravilnik ili drugi opšti akt kojim se bliže uređuje postupak i način izdavanja garancije, na osnovu kojeg se zaključuje ugovor o garanciji, usklađen sa propisima kojima se reguliše kontrola državne pomoći;
- 17) bliže utvrđuje proceduru i uslove za prijavu davoaca kredita Fondu shodno članu 5 ovog zakona;
- 18) ima i druga ovlašćenja i obaveze propisane ovim zakonom, Statutom i opštim aktima Fonda.

Razrješenje Upravnog odbora

Član 24

Član Upravnog odbora razrješava se dužnosti, ako:

- 1) postupa suprotno odredbama ovog i drugih zakona;
- 2) je nepodoban ili postao nepodoban da obavlja funkciju u Upravnom odboru, u smislu člana 22 stav 3 ovog zakona;
- 3) je bez opravdanja odsustvovao sa tri uzastopne sjednice Upravnog odbora; i
- 4) u drugim slučajevima utvrđenim ovim zakonom i statutom.

Član Upravnog odbora razrješava se dužnosti i u slučaju ako je učestvovao u djelatnostima koje nijesu u skladu sa standardima integriteta utvrđenim poslovnikom o radu Upravnog odbora.

Odluku o razrješenju člana Upravnog odbora donosi Vlada.

Vlada može razriješiti Upravni odbor ako:

- 1) se kapital Fonda smanjio za više od 20%,
- 2) Fond nakon tri godine rada ne bude u mogućnosti da pokrije svoje troškove poslovanja i zahtjeve za isplatu garancija sopstvenim prihodima;
- 3) koeficijent multiplikacije prelazi maksimalno dozvoljeni koeficijent iz člana 9 stav 3 ovog zakona.

U slučaju razrješenja Upravnog odbora, Vlada će imenovati nove članove Upravnog odbora u skladu sa članom 21 ovog zakona.

Izvršni direktor Fonda

Član 25

Izvršnog direktora imenuje Upravni odbor na period od pet godina, a isto lice može biti direktor najviše dva puta.

Izvršni direktor sa Fondom zaključuje ugovor o radu.

Uslovi za imenovanje Izvršnog direktora

Član 26

Izvršni direktor može biti lice koje pored opštih uslova u skladu sa opštim propisima o radu, ispunjava i sljedeće posebne uslove, i to da ima najmanje:

- 1) VIII nivo kvalifikacija obrazovanja u oblasti finansija, odnosno bankarstva; i
- 2) deset godina radnog iskustva na poslovima u oblasti finansija i bankarstva, od čega najmanje tri godine na rukovodećoj poziciji u tim oblastima.

Izvršni direktor Fonda ne može biti lice:

- 1) zaposleno kod davaoca kredita, član organa upravljanja i/ili stalnih organa davaoca kredita ili konsultant davaoca kredita;
- 2) u odnosu na čiju imovinu je sprovedeno izvršenje u značajnijem obimu ili je bio vlasnik značajnog učešća ili rukovodilac u društvu nad kojim je u posljednjih pet godina otvoren stečajni postupak;
- 3) koje je bilo na višim rukovodećim pozicijama kod davaoca kredita ili drugom privrednom društvu u vrijeme kada je nad tim pravnim licem pokrenut stečajni postupak;
- 4) kome je odlukom nadležnog suda izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti;
- 5) protiv koga se vodi krivični postupak ili je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije;

- 6) kome je izrečena mjera nadležnog regulatornog organa zbog nepostupanja u skladu sa propisima kojima se uređuju bankarske i finansijske ili djelatnosti osiguranja ili djelatnosti u vezi sa hartijama od vrijednosti;
- 7) koje ima značajno učešće u davaocu kredita ili društvu povezanom sa davaocem kredita odnosom zajedničkog djelovanja;
- 8) koje je bračni, odnosno vanbračni supružnik, partner u životnom partnerstvu lica istog pola, ili srodnik po pravoj ili bočnoj liniji do drugog stepena srodstva člana Upravnog odbora.

Nadležnost Izvršnog direktora

Član 27

Izvršni direktor:

- 1) predstavlja i rukovodi poslovima Fonda i sprovodi politike Upravnog odbora;
- 2) daje preporuke Upravnom odboru u vezi sa unapređenjem poslovanja Fonda i usaglašenosti poslovanja sa ovim zakonom i drugim važećim propisima;
- 3) priprema i predlaže finansijski plan, kao i visinu naknada za davaoce kredita i dostavljanje godišnjeg finansijskog izveštaja na usvajanje;
- 4) priprema i dostavlja na usvajanje predlog investicione politike Fonda;
- 5) dostavlja na usvajanje izvještaj o poslovanju Fonda;
- 6) zaključuje i sprovodi zaključene ugovore o garancijama;
- 7) odlučuje po podnijetom zahtjevu za isplatu i odobrava isplatu sredstava po osnovu garancije koju Fond vrši ako nastane garantovani događaj;
- 8) podnosi predlog radnji, pravila, naredbi i smjernica na usvajanje Upravnom odboru;
- 9) angažuje zaposlene u skladu sa ovim zakonom i utvrđenim politikama naknada i zarada zaposlenih;
- 10) vrši pregled aktivnosti Fonda sa stanovišta procjene rizika, utvrđujući koji rizici su prihvatljivi i koji osiguravaju da su preduzeti odgovarajući koraci za umanjeње rizika, u skladu sa odredbama ovog zakona, statuta i drugih akata Fonda;
- 11) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom, statutom i drugim aktima Fonda.

Razrješenje Izvršnog direktora

Član 28

Izvršni direktor može biti razriješen većinom glasova članova Upravnog odbora, ako:

- 1) postupa suprotno odredbama ovog i drugih zakona;
- 2) je nanio materijalnu, odnosno nematerijalnu štetu Fondu;
- 3) ne postupa po nalogima Upravnog odbora;
- 4) je osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju od više od šest mjeseci ili je osuđen za djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje funkcije Izvršnog direktora;
- 5) u drugim slučajevima utvrđenim statutom i ugovorom o radu.

Prava i obaveze zaposlenih u Fondu

Član 29

Odredbe zakona koje se odnose na zarade u javnom sektoru ne primjenjuju se na zaposlene u Fondu.

Sistem upravljanja rizicima i sistem interne kontrole

Član 30

Radi efikasnosti i efektivnosti poslovanja, kao i procjene kontrole rizika prilikom obavljanja djelatnosti, Upravni odbor Fonda dužan je da uspostavi sistem upravljanja rizicima i sistem interne kontrole.

Sistem upravljanja rizicima obuhvata procedure za:

- 1) identifikaciju, mjerenje nivoa i procjenu rizika;
- 2) upravljanje rizikom;
- 3) kontrolisanje primjene internih procedura davaoca kredita u pogledu upravljanja rizicima; i
- 4) izvještavanje u skladu sa članom 31 ovog zakona.

Sistem interne kontrole uspostavlja se radi:

- 1) obezbjeđivanja kontinuirane procjene i adekvatnog funkcionisanja sistema interne kontrole;
- 2) uspostavljanja i razvijanja procedura za identifikaciju, procjenu, kontrolu i ograničavanje većih rizika u poslovanju;
- 3) utvrđivanja efikasne organizacione strukture Fonda;
- 4) definisanja ovlašćenja i odgovornosti na svim nivoima;
- 5) uspostavljanja efikasnog informacionog sistema koji će biti u funkciji sistema interne kontrole;
- 6) postavljanja smjernica za stalni nadzor i periodičnu kontrolu efektivnosti, razvoja i unapređenja sistema interne kontrole.

Sistem interne kontrole prvenstveno obuhvata kontrolu upravljanja i kontrolu računovodstva.

Kontrola upravljanja naročito obuhvata:

- 1) uspostavljanje, praćenje i razvoj organizacione strukture Fonda, sa pojedinačnim obavezama i ovlašćenjima;
- 2) nadzor nad procedurama i evidencijama u vezi sa donošenjem odluka o poslovnim transakcijama na svim nivoima upravljanja.

Kontrola računovodstva obuhvata, naročito, kontrolu usklađenosti sa planovima, politikama i procedurama koje obezbjeđuju:

- 1) izvršenje svih poslovnih transakcija u skladu sa odlukama Upravnog odbora i Izvršnog direktora;
- 2) blagovremeno i tačno knjigovodstveno evidentiranje poslovnih transakcija koje omogućava izradu finansijskih izvještaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Finansijsko izvještavanje

Član 31

Finansijska godina Fonda počinje prvog dana januara i završava se posljednjeg dana decembra.

Finansijski iskazi Fonda se vode i pripremaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Upravni odbor je dužan da finansijske iskaze objavi do 30. juna tekuće za prethodnu godinu, na internet stranici Fonda.

Eksterna revizija Fonda

Član 32

Fond je dužan da obezbijedi eksternu reviziju godišnjih finansijskih izvještaja i konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.

Izvršni direktor je dužan da do 1. juna tekuće za prethodnu godinu, Upravnom odboru dostavi:

- 1) godišnji finansijski izvještaj i konsolidovani finansijski izvještaj;
- 2) izvještaj rukovodilaca o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja i konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Finansijske izvještaje Fonda će revidirati nezavisni eksterni revizor sa Registrovane liste zakonskih revizora i revizorskih kuća, a imenovaće ga Upravni odbor.

Isti eksterni revizor ili revizorska kuća ne može biti angažovana duže od tri godine uzastopno.

Fond će objavljivati svoj godišnji izvještaj o poslovanju i godišnje revidirane finansijske izvještaje na svojoj internet stranici.

Fond će dostaviti godišnji izvještaj o poslovanju sa godišnjim revizorskim izvještajem i godišnje revidirane finansijske izvještaje sa mišljenjem revizora, Vladi i donatorima, radi upoznavanja.

Dostavljanje izvještaja i saradnja Fonda sa nadležnim organima

Član 33

Fond će, po potrebi, da zaključi memorandum o saradnji i vrši razmjenu informacija sa svim institucijama značajnim za njegovo poslovanje.

Davaoci kredita su dužni da obezbijede sve potrebne informacije koje Fond traži i odgovorne su za tačnost i potpunost datih informacija.

Fond je dužan da dostavi Vladi i donatorima:

- 1) godišnji revizorski izvještaj do 30. juna tekuće za prethodnu godinu;
- 2) godišnji izvještaj o poslovanju do 15. maja tekuće za prethodnu godinu;
- 3) kvartalni zbirni izvještaj o svom garantnom portfelju najkasnije 30 dana po završetku kvartala, za prethodni kvartal.

VI. NADZOR

Nadzor

Član 34

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije.

VII. PRELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Početak rada Fonda

Član 35

Vlada će formirati komisiju za izbor nezavisnih članova Upravnog odbora u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Fond počinje sa radom imenovanjem članova Upravnog odbora, koji će se imenovati najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Upravni odbor će donijeti statut Fonda najkasnije u roku od 30 dana od održavanja prve sjednice Upravnog odbora.

Upravni odbor će imenovati Izvršnog direktora najkasnije u roku od 60 dana od održavanja prve sjednice Upravnog odbora.

Stupanje na snagu

Član 36

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA**IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI
o Nacrtu zakona o Kreditno – garantnom fondu**

Vrijeme trajanja javne rasprave: 20 dana od dana objavljivanja Javnog poziva (30.11 – 20.12. 2021. godine)

UVOD

Pandemija COVID-19 imala je ozbiljan ekonomski uticaj na većinu MMSP u Crnoj Gori (pogotovo usljed pada BDP-a od 15,2% u 2020. godini). I pored toga, a imajući u vidu usvojene pakete mjera u cilju suzbijanja posljedica COVID 19 pandemije, finansijski sistem u Crnoj Gori se smatra zdravim, likvidnim i dobro kapitalizovanim, zbog čega i predstavlja najprikladniji kanal za rješavanje nastalih potreba likvidnosti preduzeća. Ipak, sklonost banaka ka riziku da nastave i povećaju kreditiranje MMSP-a je ograničena, pozivajući na podsticaj Vlade za kreiranje mogućnosti kreditiranja. Iako Vlada Crne Gore može podsticati finansiranje MMSP kroz postojeće aranžmane sa međunarodnim finansijskim institucijama, nastoji se uspostaviti dugoročni finansijski instrument u obliku KGF-a. Fond će stimulisati fazu oporavka MMSP i služiti kao instrument adekvatnog ublažavanja svih potencijalnih problema u budućnosti izazvanih ekonomskim šokovima. Fond je osmišljen kao stabilna, nezavisna i održiva institucija.

Uspješan i funkcionalan KGF je od ključne važnosti, što je navelo predstavnike Vlade Crne Gore (Ministarstvo ekonomskog razvoja i Ministarstvo finansija i socijalnog staranja) da zatraže podršku od međunarodnih eksperata, kako bi se uspostavile konkretne procedure i operacije Fonda u skladu sa najboljom međunarodnom praksom. Dodatno, podrška EBRD-a omogućava brže pokretanje garantnog fonda u Crnoj Gori, istovremeno osiguravajući da isti bude efikasan i efektivan uz snažno upravljanje i nadzor. Ovo će obezbijediti dugoročnu platformu za druge međunarodne finansijske institucije, uključujući EBRD, za saradnju sa garantnim fondom i potencijalno objezbediti više resursa za ekonomski oporavak i razvoj. Ovi ciljevi su u skladu sa strategijom EBRD -a i postojećim angažovanjem u Crnoj Gori, sa fokusom na povećanju konkurentnosti i otpornosti ekonomije.

Ministarstvo ekonomskog razvoja je u saradnji sa izabranom konsultanskom kućom Crimson Capital Corp. i EBRD, u okviru Faze 1 izradilo Mapu puta za uspostavljanje Kreditno-garantnog fonda Crne Gore koja uključuje i nacrt Zakona o njegovom formiranju. Za pripremu navedenog dokumenta uzete su u obzir najbolje međunarodne prakse, analiza najbolje prakse iz drugih KGF-a širom svijeta, direktive Evropske komisije, pravni i regulatorni okvir Crne Gore, te specifičnosti crnogorskog poslovnog i finansijskog sektora.

Tokom faze 1, kao dio inicijalne analize, konsultanti su održali sastanke sa sedam komercijalnih banaka, dvije lizing kompanije, tri MFI i Centralnom bankom Crne Gore, koje predstavljaju većinu imovine i zainteresovanih strana u finansijskom sektoru. Sve finansijske institucije su potvrdile potrebu za Kreditno garantnim fondom, kako bi se prevazišle prepreke i stimulisale kreditiranje širokog spektra zajmoprimaca/klijenta, kao i njihov entuzijazam za saradnju sa takvom institucijom. Sve finansijske institucije su iskazale povjerenje da će KGFCG povećati njihovu bazu klijenata i kreditne portfelje, i generisati više prihoda i profita.

U tom smislu, u prethodnom periodu preduzet je niz bitnih koraka, a nakon uspješno okončane Faze 1 projekta:

- ❖ Na sjednici Vlade od 4. novembra usvojena je Informacija o preduzetim aktivnostima na osnivanju Kreditno garantnog fonda Crne Gore;
- ❖ Nakon usvajanja Informacije, a u skladu sa realizovanim aktivnostima u vezi sa KGF, dostavljene su finalne verzije Ugovora i uz dato ovlašćenje od strane Vlade, isti su 5. novembra potpisani;
- ❖ Uz usvojene zaključke opredijeljena su i sredstva u iznosu od 10.4 miliona eura za 2022. godinu, što je predstavljalo i jedan od glavnih uslova za funkcionisanje i punu operacionalizaciju Fonda.

PROCES JAVNE RASPRAVE

Prva verzija Zakona o osnivanju KGF dostavljena je od strane konsultanata, nakon čega je i bio tema sastanka sa predstavnicima banaka, privrednih udruženja, kao i dijela članova radne grupe iz CBCG. Na sastanku su otvorena brojna pitanja ali se u *velikoj mjeri uspostavljanje KGFCG smatra opravdanim i potrebnim, uz preciznije definisane članove Zakona. Na ovom sastanku je konstatovano da se smatra korisnim širenje baze klijenata na taj način. Takođe, osnivanje KGF omogućuje diverzifikaciju i dijeljenje rizika – poput podrške ženama u biznisu, start up i sl. Ocijenjeno je da će KGF biti još jedan igrač na tržištu sa kojim će banke dijeliti rizik.*

Propis je korigovan u skladu sa sugestijama članova međuresorne Radne grupe ali i u skladu sa komentarima privrede, banaka, IRF-a, Unije poslodavaca i drugih. Kako je i ranije navedeno finalizaciji Nacrta zakona o kreditno garantnom fondu prethodio je niz sastanaka članova radne grupe, kao i konsultacije sa zainteresovanim stranama čiji je doprinos bio značajan i prepoznatljiv u samom tekstu Zakona.

Faza I – Prvi draft zakona dostavljen je od strane konsultanata Crimson Capital Corp.

Faza II - Rad na Nacrtu zakona, tj. tekst Nacrta je više puta bio predmet diskusije na održanim sastancima. Svi članovi Radne grupe komentarima i sugestijama doprinijeli su unapređenju i finalizaciji Nacrta, dok je na sastancima konstruktivnim diskusijama i sugestijama svih članova postizan dogovor u cilju adekvatnih rješenja članova Zakona koji su bili nedovoljno adekvatno definisani.

Faza III - Nakon finalizacije Nacrta zakona Ministarstvo ekonomskog razvoja raspisalo je poziv za javnu raspravu.

Faza IV –Ministarstvo ekonomskog razvoja je u saradnji sa Radnom grupom i konsultantima organizovalo okrugli sto i upoznao javnost i sve zainteresovane strane u društvu sa tekstom Nacrta.

Ministarstvo ekonomskog razvoja je, na osnovu čl. 14 i 15 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list CG", broj 41/18), uputila Nacrt zakona o Kreditno garantnom fondu na Javnu raspravu. Javna rasprava je trajala 20 dana, u periodu od 30. novembra do 20. decembra 2021. godine.

Cilj Javne rasprave je bio upoznavanje javnosti sa tekstom Zakona, kao i dalje uključivanje predstavnika banaka, privatnog sektora, stručne i šire javnosti u proces kreiranja i unapređenja teksta Zakona.

Javni poziv za učešće u Javnoj raspravi upućen je organima, organizacijama, udruženjima, pojedincima medijima i svim zainteresovanim stranama, objavljivanjem na web stranici Ministarstva ekonomskog razvoja i na portalu e-uprave, dana 30.11.2021. godine, kako bi se uključili u javnu raspravu i pružili svoj doprinos unapređenju kvaliteta teksta Zakona o Kreditno garantnom fondu a sve u cilju omogućavanja adekvatnog uvida i davanja prijedloga, komentara i sugestija na ovaj propis.

Javna rasprava, u trajanju od 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva, zaključena je 20. decembra 2021. godine

U srijedu, 15. decembra 2021. godine, u okviru Javne rasprave o Nacrtu zakona o Kreditno garantnom fondu, održan je okrugli sto u staroj zgradi Vlade, koji je organizovalo Ministarstvo ekonomskog razvoja.

Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici sljedećih institucija: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, Unija poslodavaca Crne Gore, Investiciono razvojnog fonda, CKB, Addiko i ERSTE banke. Okruglom stolu prisustvovali su i predstavnici EBRD-a i Crimson Capitala– stručni konsultanti.

Okrugli sto otvorili su **Olivera Vukajlović**, V.d. generalne direktorice Direktorata za unapređenje konkurentnosti i **Miloš Komnenić** konsultant u Crimson Capital-u. Oni su nakon kratke uvodne riječi pozvali prisutne da otvore diskusiju, daju svoje predloge, ali i da postave sva pitanja koja smatraju značajnim u cilju unapređenja teksta Zakona.

Tokom okruglog stola otvoren je niz pitanja koji se odnosio na Zakon o Kreditno garantnom fondu, ali i uopšte o funkcionisanju samog Fonda, njegovim ciljevima, operacionalizaciji i slično.

Predstavnik banaka interesovalo je u kom trenutku se smatra da banka nije iskoristila sva raspoloživa sredstva obezbjeđenja. Ovom prilikom konsultanti su dali odgovor da će sama procedura biti detaljnije definisana svakim pojedinačnim ugovorom između banke i Fonda. Ideja je da banka pokaže razuman stepen korišćenja svih raspoloživih sredstava. Bitan momenat je da će se u samoj naplati raditi određena distribucija sa KGF-om. U tom smislu intencija je da se na razuman način definiše da su banke pokrenule sva sredstva obezbjeđenja, ali ti detalji će biti definisani pojedinačnim ugovorima o garanciji i pravilima.

Takođe, konstatovano je da najveći dio aranžmana neće imati u svom obezbjeđenju hipoteku, kao i da sredstva obezbjeđenja moraju biti popisana u ugovoru. Dakle, sredstva obezbjeđenja biće adekvatno definisana i rokovi će biti razumno postavljeni.

Otvoreno je i pitanje iznosa tarife, period za koji tarifa važi, ako se podrazumijeva da je ugovor na snazi kako je zamišljena tarifa, da li u toku trajanja ugovora može doći do promjene tarife s obzirom na to da tarifa ulazi u konačnu cijenu usmjerenu ka korisniku. Dakle, da li promjena tarife na osnovu analize rizika ima uticaja na buduće aranžmane ali i na postojeće. Konsultanti su, tom prilikom, istakli da će korekcija tarife važiti za buduće ugovore, dok postojeći neće biti tangirani ali i da će ovo pitanje biti u potpunosti definisano pojedinačnim ugovorima između KGF i banaka. Važno je istaći da su naknade ključni izvor prihoda Fonda i garant održivosti Fonda. Osim toga Fond će imati prihoda i od plasmana sredstava ali to će biti niskorizične hartije i depoziti, koji ne predstavljaju ni trećinu ukupnih prihoda već je ispod tog nivoa. U svakom slučaju može se konstatovati da su naknade jako važna kategorija s aspekta održivosti Fonda. S jedne strane one neće biti visoko postavljene kako ne bi poskupile taj instrument, a sa druge strane neće biti ni preniske s obzirom na održivost, veličinu tržišta koje je malo i sl.

Pored navedenog, konsultanti i predstavnici Ministarstva ekonomskog razvoja odgovorili su i na pitanja koja su se ticala određivanja tarifnika Fonda, na koji način će se ocjenjivati rizični portfelj banaka, kako će biti definisan NPL, da li je momenat kada se traži garancija tačno momenat kada je kredit već odobren. Pokrenuto je i pitanje da li postoji uslovno izdavanje garancije. Tokom okruglog stola pokrenuta je i tema bliže definicije zabranjenih djelatnosti, gdje je objašnjeno da će to biti detaljnije definisano u skladu sa predlogom Agencije za zaštitu životne sredine.

Tokom okruglog stola više puta je istaknuto da će veliki broj ovih pitanja biti definisan bliže internim aktima Fonda ali i pojedinačnim ugovorima između Fonda i konkretne banke.

Osim toga, naglašeno je da se Fond primarno osniva sa namjerom obezbjeđivanja pomoći jednoj određenoj grupi, uz identifikovanu neaktivnost banaka. Dakle, radi se o jednoj intervenciji države ali najmanje invanzivnoj i koja ne remeti tržište. Sve navedeno vodiće aktiviranju likvidnosti banaka, kako bi se pokrenuli projekti u jednoj podnošljivoj zoni rizika uz postojanje KGF-a.

Predstavnik IRF-a osvrnuo se na ulogu i značaj koju je IRF u prethodnom periodu imao u kreditiranju malog i srednjeg biznisa, prvenstveno se vodeći dostizanjem ciljeva koji se odnose na povećanje zaposlenosti i ujednačen regionalni razvoj. Takođe, istaknuta je važnost uspostavljanja KGF-a kao bitnog mehanizma za dalju podršku razvoju biznisa, posebno u dijelu lakšeg pristupa finansiranju ranjivih ciljnih grupa, kao što su mladi i žene u biznisu. Dat je osvrt i na djelovanje bankarskog sektora u dijelu kreditiranja privrede i napravljena je paralela u pogledu sprovođenja poslovne politike IRF-a i bankarskog sektora.

Predstavnik MER-a ocijenio je ovu argumentaciju kao logičnu i tačnu i ukazao na činjenicu da je IRF instrument Vladine politike, kao i da KGF i IRF da targetiraju istu ciljnu grupu samo kroz različit mehanizam djelovanja. Ocijenjeno je da i IRF i KGF utiču na povećanje konkurentnosti.

Predstavnica Unije poslodavaca napravila je osvrt na formiranje KGF-a i naglasila da privreda podržava i pozdravlja formiranje Kreditno garantnog fonda, kao i da se radi o instrumentu koji je, bez dileme neophodan i na kojem privreda insistira dugi niz godina. Predstavnici konsultanskog tima su pružili dodatna pojašnjenja predstavnicima Unije poslodavaca na nedoumice koje je imala u vezi sa primjenom Zakona i ciljnih grupa na koje se odnosi.

Na okruglom stolu konstatovano je da se Zakonom kreira okvir za funkcionisanje Fonda, kao i da će se kreirati programi i linije za koje se očekuje da će menadžment Fonda u budućnosti razvijati. Istaknuto je da nema prostora za zloupotrebu, prije svega jer se interesi Fonda poklapaju sa interesima banaka. Obostrani cilj je finansiranje zdravih projekata i zdravog biznisa koji do sad, zbog regulative i drugih ograničenja, nije bio u mogućnosti da pristupi finansijskim sredstvima.

Imajući u vidu sve navedeno, održana je veoma konstruktivna diskusija uz prisustvo ključnih zainteresovanih strana gdje su prisutni imali priliku da daju predloge u cilju daljeg unapređenja teksta Zakona o Kreditno garantnom fondu Crne Gore. Nakon održane javne rasprave, koja je trajala do 20 decembra 2021. godine, Nacrt je upućen u redovnu proceduru usvajanja.

Tokom trajanja javne rasprave, a u cilju unapređenja teksta Nacrta, komentare i sugestije dostavili su predstavnici Centralne banke Crne Gore, NLB banke, Agencije za nadzor osiguranja, AmCham, Privredna komora, Udruženje banaka i Unija poslodavaca.

KOMENTARI NA TEKST NACRTA ZAKONA O KREDITNO GARANTNOM FONDU

Podnositelj primjedbe /sugestije/komentara	Član Nacrta Zakona	Primjedba /sugestija/komentar:	Analiza i osvrt na primjedbu/sugestiju/komentar	Implementacija primjedbe /sugestije
AmCham Centralna Banka	Član 1	Predlaže se izmjena člana 1, budući da kreditne institucije ne obuhvataju lizing kompanije i mikrofinansijske institucije, već se one smatraju ostalim finansijskim institucijama, shodno važećoj nacionalnoj i međunarodnoj regulativi, gdje je od strane AmCham predloženo korišćenje termina Finansijske institucije a od strane Centralne Banke korišćenje termina davaoci kredita.	Termin „finansijske institucije“ se ne može koristiti na bazi iste argumentacije jer se takođe radi o definiciji iz Zakona o kreditnim institucijama.	Prihvata se primjedba Centralne Banke i umjesto termina kreditne institucije u ovom i ostalim članovima (gdje je primjenljivo) vrši se izmjena „kreditne institucije“ u „davaoci kredita“ kako bi istim obuhvatili i banke, lizing društva i mikrofinansijske kreditne institucije.
Privredna komora CG	Član 2	U članu 2 Nacrta potrebno je navesti kako se predmetna garancija tretira od strane CBCG.	Ovo pitanje se ne može definisati ovim Zakonom već isključivo propisima koji regulišu djelatnost kreditnih i drugih institucija pod nadzorom Centralne Banke.	Nije implementirano.
Privredna komora CG Udruženje banaka CG NLB Banka AD Podgorica Centralna Banka	Članovi 4, 5 i 7	Kod zaključivanja ugovora o garanciji, nijesu jasni kriterijumi po kojima banke mogu učestvovati u programima Fonda. Takođe, nijesu jasni kriterijumi za određivanje naknade za izdate garancije, kao ni	Jedini kriterijum za zaključivanje ugovora o garanciji predviđen Zakonom je da je kreditna institucija licencirana od strane CBCG, a ostali kriterijumi mogu biti promjenjivi i biće definisani opštim aktima Fonda. Ukoliko se pod	Djelimično će se implementirati, na način što se prihvata predlog Centralne Banke oko mišljenja eksternog revizora te unosi upućujuća

		<p>kriterijumi kojima se određuju limiti garancija za banku. Takođe, od Centralne Banke je predloženo da se uvid vrši isključivo u mislijenje eksternog revizora cijeneći da sadrži sve neophodno podatke.</p> <p><i>Obrazloženje</i></p> <p>Navedena pitanja potrebno je precizirati podzakonskom aktom, pa predlažemo da se u članovima 4, 5 i 7 predvidi upućivanje na podzakonski akt.</p>	<p>limitima garancija misli na ukupan iznos garancija koji Fond može izdati kreditnoj instituciji, isti će biti određeni u pregovorima sa kreditnim institucijama i biće definisani Ugovorom o garanciji. U dijelu primjedbe koja se odnosi na kriterijume za određivanje naknade za izdate garancije, upućujemo na odgovor dat AmCham-u u vezi člana 7.</p>	<p>norma o usvajanju opšteg akta kojim se reguliše zaključenje Ugovora o garanciji.</p>
<p>Udruženje banaka CG NLB Banka AD Podgorica</p>	<p>Članovi 5 i 6</p>	<p>Predlažemo jasnije i preciznije definisanje kriterijuma za utvrđivanje naknade za izdatu garanciju i kvartalno održavanje garancije. Predlažemo jasnija pravila prije stupanja u ugovorni odnos sa Fondom.</p> <p><i>Obrazloženje:</i></p> <p>Kako bi se ostvario cilj Zakona, kreditne institucije moraju imati određene, jasne kriterijume pravila na koja će računati prilikom stupanja u ugovorni odnos sa Fondom. Smatramo da pitanje naknada za izdatu garanciju i njeno održavanje mora biti zakonski regulisano-makar na nivou kriterijuma odnosno da prva naknada ne bude samo ugovorom regulisana i da postoje određeni kriterijumi za obračun kvartalne</p>	<p>Ovo pitanje će biti regulisano Opstim aktima Fonda i Ugovorom o garanciji koji će se zaključivati sa kreditnim institucijama, na dobrovoljnoj osnovi. Imajući u vidu da je naknada promjenjiva kategorija, mišljenja smo da određenijim parametrima za određivanje iste nije mjesto u zakonskom tekstu.</p>	<p>Nije implementirano.</p> <p>Član 6 je izmijenjen u dijelu da je definisano da se izmijena naknade ne odnosi na postojeće kreditne garancije do momenta izmijene.</p>

		(na osnovu stanja garantovanog iznosa u momentu plaćanja iste.) Navedeno naročito sugerišemo zbog mogućnosti koju predviđa član 6 a to je mogućnost mijenjanja iznosa naknade, između ostalog i zavisno od potreba održivosti Fonda.		
AmCham	Član 5 stav 2	U članu 5 stav 2 pominje se Fond za održavanje garancije, te nije jasno da li je ovo Fond unutar KGF, niti je ovo razrađeno Zakonom, samo pomenuto. Potrebno je razjasniti i propisati Zakonom ulogu Fonda za održavanje garancije unutar KGF. <i>Obrazloženje</i> U primjedbi.	Ne postoji poseban Fond za održavanje garancije unutar Kreditno garantnog fonda, već se radi o tome da je red riječi u rečenici doveo do nejasnoća u razumijevanju. Zbog navedenog, izvršice se izmjenjena u redoslijedu riječi, pa će norma glasiti - Kreditna institucija je dužna da tokom godine, za svaki kvartal uplaćuje Fondu naknadu za održavanje garancije, istekom kvartala od dana stavljanja kredita pod garanciju, a sve do nastupanja garantovanog događaja ili do prestanka važenja garancije.	Djelimično implementirano.
AmCham	Član 7	Mišljenja smo da je potrebno definisati kriterijume na osnovu kojih će se vršiti selekcija kredita koji će se staviti pod garanciju, kao i kriterijumi za određivanje naknade za izdate garancije. <i>Obrazloženje</i> Zakonom su definisani uslovi za izdavanje garancije institucijama u članu 7, ali nisu definisani	Ovo pitanje će biti regulisano Ugovorom o garanciji koji će se zaključivati individualno sa svakom kreditnom institucijom, na dobrovoljnoj osnovi. Imajući u vidu da se radi o promjenjivoj kategoriji, mišljenja smo da određenijim parametrima za određivanje iste nije mjesto u zakonskom tekstu. Ono što je ključno jeste da se Fond	Nije implementirano.

		<p>kriterijumi na osnovu kojih će se, imajući u vidu limitiranost bužeta KGF, vršiti selekcija kredita koji će se staviti pod garanciju. Takođe, Zakonom nisu utvrđeni ni kriterijumi za određivanje naknade za izdate garancije. Stoga, ukazujemo da bi se, ova važna pitanja koja se tiču selekcije kredita i utvrđivanje naknade morala ili propisati u samom Zakonu ili se ostaviti zakonski osnov za donošenje podzakonskog akta kojima će se ona urediti.</p>	<p>osniva kao neprofitna institucija, uz optimizaciju svih troškova na potrebnom nivou za obavljanje svih ključnih funkcija. Nivo naknada će biti definisan na što nižem nivou, ali na način da obezbijedi održivo poslovanje Fonda, a eventualni višak prihoda u odnosu na troškove biće korišćen za uvećanje Kapitala fonda.</p> <p>Što se tiče kriterijuma za selekciju kredita, selekciju će obavljati isključivo kreditne institucije, Fond u ovom procesu neće imati nikakvu ulogu. Zakonom su samo isključene određene djelatnosti za koje se ne može izdati garancija od strane Fonda, što će biti dodatno precizirano opštim aktima Fonda.</p>	
<p>Udruženje banaka CG</p>	<p>Član 7</p>	<p>Predlog da maksimalni iznos garancije bude 80% od vrijednosti glavnice kredita.</p> <p>Predlog da ukupan garantovani iznos za jednog kvalifikovanog zajmoprimca ili grupu povezanih kvalifikovanih zajmoprimaca i njihovih Povezanih lica ne može da pređe 5% kapitala KGFCG koji ne može preći iznos od 350.000 EUR (vodeći se istorijom zahtjeva koji bi bili obuhvaćeni ovom garantnom šemom).</p>	<p>Iznos garancije ne može biti veći od EUR 250.000 jer će orijentacija Fonda uvijek biti mikro, mala, srednja preduzeća i preduzetnici. Sa porastom kapitala, rašće obuhvat i broj privrednih subjekata odnosno drugih korisnika kredita koji će moći biti obuhvaćeni garancijom. Osim toga, 50% učešća u riziku preporučuje međunarodna praksa, kroz koju se pokazalo da se na taj način na najbolji način obezbjeđuje preuzimanje adekvatnog nivoa rizika, kao i dugoročna održivost fonda. Ostali limiti definisani su u</p>	<p>Nije implementirano.</p>

Udruženje banaka CG NLB Banka AD Podgorica	Član 7 stav 1	Da li formulacija da će Fond izdati garanciju kreditnoj instituciji na već odobrene kredite korisniku znači da je pretpostavka da već postoji zaključen ugovor o kreditu sa korisnikom i da se kreditna institucija može obratiti Fondu zahtjevom za izdavanje garancije ukoliko u toku trajanja ugovora o kreditu nastupi nemogućnost ispunjavanja ugovora od strane korisnika? Član 2 Nacrta navodi da je cilj izdavanja garancije olakšavanje korisnicima kredita da zaključe ugovor o kreditu. Ovako formulisani član 7 stav 1 tačka 1 je u suprotnosti sa članom 2. Kontradiktornost se nastavlja kroz čl. 9 i 10. Stoga predlažemo izmjenu tačke 1 člana 7 u smislu izdavanja garancije tokom procedure odobrenja kredita korisniku, npr. uslovno odobreni krediti čija realizacija počinje odobrenjem garancije.	skladu sa očekivanim zahtjevima za garancijama i potrebnom diverzifikacijom kreditnog portfolia.	Saglasni smo da je postojeća formulacija stava 1 člana 7 mogla izazvati određene nejasnoće, zbog čega će biti definisan krajnji rok u kom će kreditne institucije moći da stave kredit pod garanciju, koji će biti predviđen Ugovorom o garanciji. Dakle od politike poslovne banke i Ugovora o garanciji će zavistiti da li će isplatu kredita vršiti nakon stavljanja istog pod kreditnu garanciju, ili će isto raditi primjera radi u roku do 15 dana nakon realizacije iste.	Implementirano.
Udruženje banaka CG	Član 7 stav 1 tačka 5	Formulacija da kredit mora da zadovoljava i druge uslove definisane ugovorom ne obuhvata, dakle sve uslove propisane ovim članom, koje kredit mora ispunjavati za	Prilikom prijave za izdavanje garancije, kreditna institucija će biti upoznata sa svim uslovima i kriterijumima, obzirom da će Ugovor o garanciji prethodno biti	Ono što je svakako važno jeste to da kredit mora prethodno da bude stavljen pod garanciju u razumnom roku, a da se nikako ne mogu pod garanciju stavljati krediti za koje je već nastupila nemogućnost ispunjavanja. Dodatno, uvažena je primjedba u vezi sa članom 2, pa će isti takođe biti prilagođen.	Nije implementirano.

<p>Privredna komora CG Udruženje banaka CG NLB Banka AD Podgorica</p>	<p>Član 8 tačka 3</p>	<p>izdavanje garancije već to prepušta ugovornom preciziranju i stvara situaciju neizvjesnosti prilikom prijave za izdavanje garancije. Potrebno je dodatno precizirati djelatnosti za koje se neće izdavati garancija, pogotovo one iz člana 8 tačka 3, odnosno po šifri djelatnosti odrediti djelatnosti koje ne mogu biti predmet garancije. Obrazloženje: Navedeno predlažemo, jer je tačka 3 široko postavljena i stavlja na slobodnu ocjenu šta se smatra štetnim proizvodima odnosno aktivnostima.</p>	<p>potpisan sa Fondom kojim će se regulisati sve navedeno.</p>	<p>Nije implementirano.</p>
<p>Privredna komora CG</p>	<p>Član 9</p>	<p>U članu 9 koji propisuje maksimalni iznos garancije, javlja se dilema da li se garancija izdaje na portfolio određenih karakteristika ili na kredit u svakom konkretnom. <i>Obrazloženje</i> Uporedna praksa pokazuje da EIF izdaje garancije za određeni portfolio.</p>	<p>Garancija se izdaje za svaki pojedinačni kredit (ili drugi instrument finansiranja). Radi razjašnjenja nedoumica, tekst norme će biti izmijenjen, i glasiće: Fond može kreditnoj instituciji izdati garanciju do visine garantnog iznosa koji predstavlja maksimalni procenat garancije neotplaćene glavnice pojedinačnog kredita koji se pokriva garancijom, a koji iznosi najviše 50 % neotplaćene glavnice. Zakon mora sadržati opšte norme koje bi poslužile kao osnov za</p>	<p>Implementirano.</p>
<p>Unija poslodavaca CG</p>	<p>Član 9</p>	<p>Član 9 u Nacrtu KGF CG definiše "maksimalni iznos garancije", dok</p>	<p>Odgovoreno.</p>	<p>Odgovoreno.</p>

		<p>članovi od 4-8 definišu zaključivanje ugovora o garanciji, naknade za garancije, uslove izdavanja garancija kreditnim institucijama.</p> <p>Obrazloženje: Osim za djelatnost KGFCG, ove norme su predmet podzakonske regulative.</p> <p>Dodatno, pažljivim čitanjem, posebno člana 9 stav četiri, ostavlja se veliki prostor za kršenje regulatornog okvira i vršenje uticaja, te time ugrozilo tržište i konkurenciju na tržištu.</p>	<p>donošnje podzakonskih akata, u ovom slučaju opštih akata fonda. Intencija člana 9 stav 4 jeste da poučeni iskustvom zbog pandemije virusa Covid 19, bude ostavljena mogućnost da u bilo kojoj budućoj situaciji kada postoji negativan poremećaj na tržištu, Fond može dodatno stimulisati privredu izdavanjem i garancija do 100%. Dakle, odredba nije rezervisana za pojedinačne slučajeve i ocjene, već je potrebno da Vlada CG prethodno utvrdi da je došlo do negativnih poremećaja na tržištu.</p>	
AmCham	Član 9 stav 2	<p>Mišljenja smo da je u članu 9 stav 2 dovoljno staviti da pojedinačna garancija ne može preći 2,5% kapitala KGF, jer će se kapital mijenjati tokom godine, dok bi se apsolutni iznos garancije mogao definisati poslovnim politikom.</p> <p>Obrazloženje U primjedbi.</p>	<p>Upućujemo na odgovor dat Udruženju banaka u vezi sa članom 7.</p>	Nije implementirano.
Unija poslodavaca CG	Član 10	<p>Član 10 iz Nacrta KGFCG o postupku podnošenja zahtjeva za isplatu sredstava po garanciji suprotan je funkciji KGFCG, ili bilo koje druge kreditno-garantne institucije.</p> <p>Obrazloženje: Pažljivim čitanjem ovog člana stiče se utisak da je svrha osnivanja Fonda da se finansiraju sporna i sumnjiva</p>	<p>Fond nije ni u kakvom odnosu sa korisnicima kredita, niti korisnici imaju bilo kakvih potraživanja od bankarskih institucija, nismo sigurni da je član pravilno shvaćen.</p>	Odgovoreno.

<p>AmCham Privredna komora CG Centralna Banke</p>	<p>Član 10</p>	<p>potraživanja korisnika kredita kod bankarskih institucija, što nije namjera predlagača, već novi modeli podrške mikro, malom i srednjem biznisu u Crnoj Gori.</p>	<p>Neophodno je u članu 10 precizirati šta sve spada u prinudnu naplatu potraživanja. <i>Obrazloženje</i> Smatramo da je članom 10 potrebno precizirati status prinudne naplate potraživanja, te utvrditi koji su to postupci koji se moraju završiti za naplatu po garanciji. Ako se misli, na recimo, na proces preuzimanja hipotekovane imovine i proces prodaje, onda je to predug vremenski period, jer se u praksi može desiti da taj proces traje par godina i da za sve to vrijeme finansijske institucije ne mogu naplatiti plativi iznos. Predlog je da se plativi iznos ima platiti nakon preduzimanja svih radnji koje se tiču aktiviranja mekih sredstava obezbjeđenja i nakon protoka određenog vremena (gdje treba jasno i decidno propisati rok), pa u slučaju da i dalje postoji neplaćena glavica, finansijske institucije mogu podnijeti zahtjev za naplatu plativnog iznosa.</p>	<p>Detaljna procedura će biti regulisana Ugovorom o garanciji. Biće neophodno da je kreditna institucija pokrenula sve postupke, raspoložive za konkretan kredit ili drugi instrument finansiranja, radi naplate potraživanja, te da je preduzela razumne korake u tom cilju, i da u razumnom roku nije izvršena cjelokupna naplata. Nije potrebno okončanje svih postupaka naplate, pogotovo imajući u vidu da za aktivaciju određenih vrsta obezbjeđenja (hipoteka) je potreban i period od više godina. Ugovorom o garanciji će biti precizno regulisani razumni rokovi u kom će kreditne institucije moći da se obrate Fondu radi isplate garancije od momenta kada su inicirali postupke naplate, a koji neće biti duži od 60 do 90 dana. S druge strane, Fond ne može zahtijevati od kreditnih institucija da započnu postupke prinudne naplate u određenom roku, jer to zavisi od politike svake institucije pojedinačno.</p>	<p>Djelimično implementirano u dijelu da je izvršeno brisanje riječi „iskoristila“.</p>
---	----------------	--	--	--	---

<p>NLB Banka AD Podgorica Udruženje banaka CG Centralna Banka</p>	<p>Član 10</p>	<p>Pokretanje svih postupaka naplate i aktiviranje svih raspoloživih sredstava obezbjeđenja iz stava 2 člana 10, da li znači da je dovoljno da kreditna institucija podnese dokaze Fondu da je pokrenula postupke odnosno aktivirala sredstva obezbjeđenja? Bez obzira na ishod? Da li navedeno odgovara članu 12 i našem tumačenju da postupci naplate paralelno teku sa isplatom garancije (uz procentualnu podjelu naplaćenog potraživanja sa Fondom)? Ili postoje postupci koji se moraju završiti za naplatu po garanciji. Praksa pokazuje da predugo traje da se iscrpe sva prinudna sredstva naplate. Takođe, za ove plasmane bi trebalo definisati precizne rokove (protokol) za započinjanje postupaka naplate.</p> <p>Sijedeće pitanje je kako odrediti ročnost garancije odnosno kada se smatra da je nastupio garantovani događaj? Sve navedeno kako bi kreditna institucija na vrijeme podnijela zahtjev KGFCG odnosno kako ne bi bila u kašnjenju.</p> <p>Predlažemo dopunu Nacrta Zakona sa članom koji će sadržati definisanje garancije, što sadrži</p>	<p>Detaljna procedura će biti regulisana Ugovorom o garanciji. Biće neophodno da je kreditna institucija pokrenula sve postupke, raspoložive za konkretan kredit ili drugi instrument finansiranja, radi naplate potraživanja, te da je preduzela razumne korake u tom cilju, i da u razumnom roku nije izvršena cjelokupna naplata. Nije potrebno okončanje svih postupaka naplate, pogotovo imajući u vidu da za aktivaciju određenih vrsta obezbjeđenja (hipoteka) je potreban i period od više godina. Ugovorom o garanciji će biti precizno regulisani razumni rokovi u kom će kreditne institucije moći da se obrate Fondu radi isplate garancije od momenta kada su inicirali postupke naplate, a koji neće biti duži od 60 do 90 dana. S druge strane, Fond ne može zahtijevati od kreditnih institucija da započnu postupke prinudne naplate u određenom roku, jer to zavisi od politike svake institucije pojedinačno.</p> <p>Iz primjedbe proizilazi da je garancija shvaćena kao poseban pisani akt na koji će se moći davati komentar, što u konkretnom nije</p>	<p>Djelimično implementirano u dijelu da je izvršeno brisanje riječi „iskoristila“.</p>
---	----------------	--	---	---

		<p>kao i usklađivanje sa ostalim članovima Nacrta. I ostavljanje mogućnosti za davanje komentara na tekst garancije.</p> <p>Važno pitanje je i koja vrsta kolateralna je garancija? Da li se Zakon može dopuniti na način da država garantuje isplatu garantovanog događaja, čime bi se garancija posmatrala kao prvoklasan kolateral?</p>	<p>slučaj. Dakle, samo će se zaključivati Ugovor o garanciji u kom će biti definisan iznos garancije za pojedinačne kredite.</p> <p>Za odgovor na pitanje u vezi sa time koja je vrsta kolateralna garancija Fonda, upućujemo na odgovor dat Privrednoj komori u vezi sa članom 2.</p> <p>Država ne može garantovati za obaveze Fonda, obzirom da se ne radi o državnom Fondu. Fond će u početku imati kapital koji se obezbjeđuje iz Budžeta, nakon toga Fond će za sve preuzete obaveze odgovarati svojom imovinom.</p>	
<p>Udruženje banaka CG NLB Banka AD Podgorica</p>	<p>Član 12</p>	<p>Da li navedeni član znači da banka i pored naplate garancije od Fonda, nastavlja postupke naplate? Navedeno je u vezi sa prethodnom Primjedbom i preciziranjem momenta kada su se stekli uslovi za naplatu garancije.</p>	<p>Tako je, shodno članu 12 Nacrta banka je dužna da nastavi postupke naplate dok će princip distribucije tako ostvarene naplate biti definisan Ugovorom o garanciji, što je sve u skladu sa okolnosti da će za aktiviranje kreditne garancije biti dovoljno pokretanje postupaka prinudne naplate. Prilikom distribucije naknadno ostvarene naplate poštovace se zakonski princip da se prvo naplaćuju troškovi i kamata takvog postupka.</p>	<p>Odgovoreno.</p>
<p>AmCham</p>	<p>Član 13 stav 6</p>	<p>Ukazujemo da, ukoliko ostane skraćenje u članu 1 Zakona „kreditne institucije“, u članu 13 stav 6 mora se promijeniti norma da se račun otvara kod kreditnih</p>	<p>Cijeneci da će se u preostalom dijelu koristiti termin „davaoci kredita“ u ovoj odredbi nije potrebno vršiti izmjenu.</p>	<p>Nije implementirano.</p>

AmCham Privredna komora CG	Član 14	institucija, već treba propisati da se otvara kod poslovnih banaka. <i>Obrazloženje</i> Normo-tehničko poboljšanje teksta zakona.	Imajući u vidu da je osnivanje KGF predviđeno u okviru Mjera podrške privredi i građanima iz aprila 2021. godine, kao Vlade ekonomske platforme za oporavak crnogorske ekonomije usljed krize uzrokovane pandemijom COVID-19, a da su djelatnosti KGF, saglasno članu 14 Nacrta zakona, raspoređene u svega dva pravca djelovanja, potrebno je razjasniti u kakvom će statusu biti odobrene garancije ukoliko dođe do promjene djelatnosti u odnosu na ono što se propisuje ovim zakonom, ili do transformacije KGF.	Fond se osniva kao stalna institucija, nevezano za povod kojim je pokrenuto njeno osnivanje. Trenutno ne vidimo kako i zašto bi moglo doći do promjene djelatnosti Fonda u budućnosti, te tu promjenu ne smatramo izvjesnom, ali ukoliko do toga dođe, isto će morati biti regulisano kroz buduće izmjene zakona koje bi morale tretirati i status svih do tad preuzetih obaveza.	Odgovoreno.
Centralna Banka	Član 15 stav 2	U članu 15 stav 2 Nacrta zakona predviđeno je da početni kapital Fonda obezbjeđuje Vlada Crne Gore. S tim u vezi, postavlja se pitanje potrebe da li Vlada, odnosno država Crna Gora treba da garantuju za poslovanje i obaveze Fonda. Naime, ovo pitanje je značajno imajući u vidu potrebu vršenja	KGFCG se ovim Zakonom osniva kao nezavisna neprofitna institucija s konkretnim ciljem i namjenom poslovanja. Inicijalni kapital će biti uplaćen od strane Vlade Crne Gore kao grant bez prava povraćaja. Očekuje se da tokom svog postojanja Fond pribavlja dodatni kapital međunarodnih finansijskih institucija koje donacijom Fondu	Nije implementirano, odgovoreno.	

		<p>klasifikacije izloženosti kreditnih institucija shodno Zakonu o kreditnim institucijama i određivanja pondera rizika prilikom utvrđivanja potrebnog kapitala za kreditni rizik, odnosno koeficijenta solventnosti, kao relativnog pokazatelja adekvatnosti kapitala.</p> <p>Kako je cilj izdavanja garancija Fonda pružanje kreditne zaštite korisnicima garancija radi njihovog stimulisanja za olakšano odobravanje kredita preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima, garancije treba da umanje zahtjeve za kapitalom i da utiču na smanjenje kreditnog rizika, što iz ovakvog određenja Nacrta zakona ne proizilazi.</p> <p>Ovo iz razloga što kreditna institucija koja koristi garancije Fonda neće imati povoljnosti sa aspekta kapitalnih zahtjeva, jer će se izloženost prema Fondu, u skladu sa članom 129 stav 1 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija, tretirati kao „ostale stavke” - ponder rizika 100%, ni povoljnosti u smislu izdvajanja manjih rezervacija za kreditne gubitke, jer se bruto izloženost ne može umanjiti za</p>	<p>žele da pruže podršku razvoja domaćem segmentu subjekata iz oblasti MMSPP. Cijeli model se zasniva na tome da kredibilitet izdatih garancija proizilazi isključivo iz snage kapitala kojim Fond raspolaže i upravlja, uz poštovanje definisanih limita koji ga štite. Imajući sve to u vidu nije realno očekivati, niti će biti slučaj, da Vlada Crne Gore odgovara i dodatno garantuje za izdate garancije Fonda.</p> <p>Po pitanju tretmana ovih garancija kod kreditnih institucija u procesu rezervisanja za kreditne gubitke, vjerujemo da će uspješna implementacija ovog Fonda, kredibilitet i potpuna naplativost njegovih garancija dovesti do toga da očekivani gubici kredita pokrivenih ovom garancijom budu minimalni, što će tokom vremena zasigurno dovesti do smanjenja troškova rezervacija. Takođe vjerujemo da će i regulativa CBCG tokom vremena prepoznati ovaj Fond i u smislu smanjenja pondera za izračun rizikom ponderisane aktive, što bi smanjilo troškove kapitala kreditnih institucija, te zajedno sa smanjenjem troškova rezervacija, uticalo na smanjenje</p>
--	--	---	---

Centralna banka	Član 16	<p>iznos dobijene garancije, niti primijeniti procenat rezervacija od 0,5 shodno članu 32 stav 2 Odluke o kriterijumima i načinu klasifikacije aktive i obračunavanju rezervacija za potencijalne kreditne gubitke kreditne institucije.</p>	<p>nivoa kamatnih stopa na kredite namijenjene MMS biznis segmentu. Zapravo, upravo takav razvojni tok nam pokazuju uporedna iskustva sa tržišta u regionu.</p>	
		<p>Dodatno, ukazuemo da prema Nacrtu zakona, minimalni kapital Fonda ne može biti manji od 5.000.000 eura. Međutim, ostalim odredbama Nacrta zakona ne uređuje se pitanje postupanja u slučaju pada kapitala ispod 5.000.000 eura. Naime, pad kapitala Fonda ispod 5.000.000 eura, između ostalog, može uzrokovati preduzimanje mjera Centralne banke prema kreditnim institucijama iz razloga njihove izloženosti prema Fondu, pa je u tom smislu potrebno ovim Nacrtom zakona bliže odrediti način obezbjeđenja nedostajućeg iznosa, odnosno koje aktivnosti će se preduzeti u slučaju pada minimalnog kapitala Fonda ispod propisanog.</p> <p>Takođe, ovim zakonom nije uređeno pitanje prestanka rada</p>	<p>Primjedba prihvaćena, unijete odredbe. Naime, Fond će pratiti portfolio izdatih garancija, poslovanje kreditnih institucija i privredna kretanja u cilju zadržavanja kvaliteta portfolia i održavanja multiplikatora garancija u propisanim granicama i skladu sa tim preduzima mjere koje mogu uključivati smanjenje dodijeljenih limita garancija, povećanje naknada za izdate garancije kreditnim institucijama ili prestanak izdavanja novih garancija.</p>	Implementirano.

		Fonda, te bi to pitanje trebalo urediti.		
AmCham	Član 17 stav 1 tačka 5	U članu 17 stav 1 tačka 5, skrećemo pažnju da dobit tekuće godine ne može biti kapital do kraja poslovne godine, tako da treba brisati riječi „u tekućoj godini“. <i>Obrazloženje</i> Nomo-tehničko poboljšanje teksta zakona.	Navedeno predstavlja pozicije bilansa: "neraspoređena dobit/gubitak tekuće godine", na kojima se evidentiraju neto dobit / gubitak na neki presječan datum tokom godine, a koje su dio ukupnog kapitala. Uključenje obje ove pozicije je važno radi upravljanja nivoom garantnog multiplikatora, posebno u slučaju kada je rezultat tekuće godine negativan. S tim u vezi, u tački 5 ćemo riječ „dobit“ zamijeniti riječju „rezultat“ koja uključuje i pozitivan i negativan rezultat poslovanja u tekućoj godini, radi otklanjanja nejasnoća.	Djelimično implementirano.
Udruženje banaka CG	Član 17	Obzirom da će KGFCG i RFI imati ugovor koji će imati svoj rok i komercijalne uslove, potrebno pojašnjenje kako bi se eventualna promjena tarife reflektovala na ugovor u smislu već potrošenog iznosa garantnog fonda(tarifa se već plaća) iz ugovora i preostalog iznosa koji je na raspolaganju RFI(na ime neiskorištenog dijela). Dakle, da li RFI može doći u situaciju da na već iskorišćenom garantnovanim iznosom bude obavezan na plaćanje	Promijenjena naknada će se odnositi samo na kredite koji budu stavljeni pod garanciju nakon što tako izmijenjena naknada počne sa primjenom. Pređašnja naknada ostaje na snazi za ranije garancije.	Implementirana dodatna odredba u Članu 6: Promjene u naknadama će se odnositi isključivo na kredite koji će biti stavljeni pod garanciju, nakon početka primjene izmijenjene naknade.

AmCham	Član 21 stav 2 tačka 1	<p>izmijenjenog (novog) iznosa tarife).</p> <p>U članu 21 stav 2 tačka 1 propisano je da član Upravnog odbora ne može biti lice u odnosu na čiju imovinu je sprovedeno izvršenje u značajnijem obimu ili je bio vlasnik značajnog učešća ili rukovodilac u društvu nad kojim je u posljednjih 5 godina otvoren stečajni postupak.</p> <p>Skrećemo pažnju da je, prema važećim zakonskim propisima, imovina društva odvojena od osnivača, tako da bi ova odredba bila u suprotnosti sa istima, jer veže imovinu društva sa ličnom imovinom.</p> <p><i>Obrazloženje:</i></p> <p>Već obrazloženo u samoj primjedbi.</p>	<p>Navedeni uslov je predviđen iz drugih zakonskih rješenja u vezi sa imenovanjem lica na ovim funkcijama. Iako smo saglasni sa tim da je imovina lica odvojena od imovine osnivača, ovdje se ipak ne radi o osnivačima. Intencija odredbe je usmjerena na prethodnu menadžersku upravljajuću istoriju tog lica i obezbjeđivanje kvalitetnog kadra koji će donositi odgovarajuće finansijske, operativne i druge odluke, uzevši u obzir i njegovu prethodnu istoriju koja se tiče i njegove lične imovine.</p>	Nije implementirano.
Agencija za nadzor osiguranja Centralna Banka	Član 22 tačka 15	<p>Izmijeniti član 22, tačka 15 na način da se izbrise dio koji glasi: "ulazak u aranžmane reosiguranja". Alternativno, ako se ocijeni svrsishodnim, izmijeniti član 22, tačka 15 na način da se umjesto riječi „reosiguranja“, navede riječ: „osiguranja“. Članom 4 Zakona o osiguranju ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 055/16 od 17.08.2016) je definisano da u aranžmane reosiguranja može ući samo</p>	<p>U potpunosti se usvaja.</p>	Implementirano.

Unija poslodavaca CG	Članovi 19 - 27	<p>društvo za osiguranje ili dio stranog društva za osiguranje – filijala, kojem je regulatorni organ izdao dozvolu za obavljanje poslova osiguranja. Ako se ocijeni svrsishodnim, Kreditno-garantni fond bi mogao, kao bilo koje drugo pravno ili fizičko lice, ući u aranžman osiguranja (ne reosiguranja) kao jedna od ugovornih strana – ugovornik osiguranja, koja sa društvom za osiguranje zaključuje ugovor o osiguranju.</p>		Nije implementirano.
		<p>Članovi 19-27, kao i član 28 Nacrta KGFCG ne slijede utvrđene regulatorne minimalne zahtjeve u vezi korporativnog upravljanja, a koji su propisani u glavi VI: Upravljanje, upravljanje rizicima, revizija i izvještavanje "Zakona o lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mikrokreditiranju i kreditno-garantnim poslovima". Obrazloženje: Predlog načina imenovanja Upravnog odbora KGFCG u Nacrtu je potpuno odstupanje od zakonskog okvira u Crnoj Gori, posebno u odredbama člana 20, stav 5 (citat "U slučaju blokade u odlučivanju o jednom ili više članova, predsjedavajući član</p>	<p>Zakon o lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mikrokreditiranju i kreditno-garantnim poslovima nije primjenjiv na Fond, obzirom da se isti osniva posebnim zakonom, koji se u tom smislu ima smatrati i lex specialis-om. S druge strane, pomenuti Zakon o lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mikrokreditiranju i kreditno-garantnim poslovima reguliše komercijalne garantne fondove koji bi ostvarivali profit i bili licencirani od strane CBCG, što opet ukazuje na slučaj sa KGF-om, jer je isti neprofitna institucija.</p>	

AmCham	Član 28	<p>komisije će imati odlučujući glas"). Mislimo da ovakva norma može voditi narušavanju odgovornog, transparentnog i kvalitetnog upravljanja novouspostavljenom institucijom, i na taj način njenog stavljanja pod neuočljivu kontrolu i razne vrste uticaja. Saglasno članovima 107-109 "Zakona o lizingu, fakoringu, otkupu potraživanja, mikrokreditiranju i kreditno-garantnim poslovima" definsiani su standardi koji se moraju inkorporirati u zakonski tekst, koji ustanovljava KGFCG.</p>	<p>KGF je nezavisna, neprofitna institucija sa jasno definisanom svrhom postojanja u vidu podrške u unaprijeđenju pristupa finansiranja preduzetnicima, mikro, malim, srednjim preduzećima. Fond neće biti pod ingerencijom CBCG.</p>	Dato objašnjenje, nije prihvaćeno.
--------	---------	---	---	------------------------------------

Centralna Banka	Član 28 stav 1	<p>može dovesti do problema u primjeni i pravne nesigurnosti.</p> <p>Dodatno, ukazujemo da je u skladu sa Ustavom Crne Gore Centralna banka odgovorna za finansijsku stabilnost, koju poslovanje sistemski značajne institucije kakva bi bila Fond može da ugrozi, pa cijenimo potrebnim uključivanje Centralne banke u praćenje određenih segmenata poslovanja Fonda, naročito upravljanja rizicima. Na ovaj način se ne bi ograničavalo poslovanje Fonda, već bi štitilo Fond od eventualnih rizika kontrolom primjene minimalnih standarda za upravljanje rizicima.</p> <p>Dalje, ovim Nacrtom zakona (član 28 stav 1), propisano je da Centralna banka i Fond razmjenjuju informacije od važnosti za poslovanje Fonda po potrebi; da Fond dostavlja Centralnoj banci godišnji revizorski izvještaj, izvještaj o poslovanju kao i kvartalni zbirni izvještaj o svom garantnom portfelju.</p> <p>S tim u vezi, ukazujemo da subjekti koje kontrolise Centralna banka</p>	<p>Ova preporuka je prihvaćena, pri čemu je sadržaj člana 28 (u novom Nacrtu će biti član 34 stav 1) promijenjen na način da se predviđa da se kroz poseban Memorandum o saradnji u budućnosti reguliše pitanje odnosa KGF i CBCG i razmjene informacija preko kojih bi: CBCG mogla nadgledati rad KGF, a KGF mogao imati korisnu informacionu osnovu za donošenje odluka u oblasti upravljanja portfoliom.</p>	Prihvaćeno.
-----------------	----------------	--	---	-------------

Unija poslodavaca CG	Član 28	<p>dostavljaju odgovarajuće izvještaje, upravo u cijlu sprovođenja kontrole rada tih subjekata, u skladu sa zakonima kojima se uređuje rad tih subjekata. Tim zakonima detaljno je propisan postupak ove kontrole. Međutim, kako ovim Nacrtom zakona nije predviđena kontrola Fonda od strane Centralne banke, nejasno je iz kog razloga je predviđeno dostavljanje izvještaja Fonda Centralnoj banci. Stoga, član 28 Nacrta zakona treba brisati.</p>		
		<p>Član 28 Nacrta KGFCG je suprotan definisanoj regulatornoj ulozi Centralne banke Crne Gore.</p> <p>Obrazloženje: "Zakon o lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mikroreditiranju i kreditno-garantnim poslovima" (član 1-2) neupitno definiše obaveze i odgovornosti bilo koje novouspostavljene institucije na finansijskom tržištu Crne Gore.</p> <p>Član 4 jasno determiniše nadležnost Centralne banke Crne Gore.</p>	<p>Zakon o lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mikroreditiranju i kreditno-garantnim poslovima nije primjenjiv na Fond, obzirom da se isti osniva posebnim zakonom, koji se u tom smislu ima smatrati i <i>lex specialis</i>-om. S druge strane, pomenuti Zakon o lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mikroreditiranju i kreditno-garantnim poslovima reguliše komercijalne garantne fondove koji bi ostvarivali profit i bili licencirani od strane CBCG, što opet ukazuje na slučaj sa KGF-om, jer je isti neprofitna institucija.</p>	Nije implementirano.

		<p>Nacrt KGFCG u članu 28 praktično zanemaruje ulogu CB CG, svodeći regulatorni okvir Crne Gore na "razmjenu informacija".</p> <p>Ostale odredbe ovog člana Nacrta KGFCG dodatno upućuju da bi se pripremljeni zakonski tekst morao doraditi prije dostavljanja Vladi Crne Gore na usvajanje i prije nego što se uputi prema Skupštini Crne Gore u vidu predloga, jer bi, u ovakvoj sadržini, predstavljao narušavanje regulatornog okvira u Crnoj Gori, kao i tržišnih i konkurentskih odnosa u crnogorskoj ekonomiji.</p>		
AmCham	Član 30 stav 3	<p>U odnosu na član 30 stav 3 kojim se uređuje donošenje Statuta Fonda, ukazujemo da Statut, shodno poslovnoj praksi i pozitivnim propisima, donosi osnivač Fonda, a ne Odbor direktora.</p> <p>Obrazloženje: <i>Već obrazloženo u samoj primjedbi.</i></p>	Fond se osniva posebnim zakonom kao <i>sui generis</i> institucija, zbog čega ne postoji obaveza usklađivanja sa rješenjima za druge vrste subjekata. Međutim, ukazujemo da i kod Fonda za zaštitu depozita (koji je takođe regulisan posebnim zakonom) Upravni odbor donosi Statut fonda.	Nije implementirano.
Unija poslodavaca CG	Generalno	Nacrt KGFCG nije sistematično strukturiran da postupno predstavi pravni status, osnivanje,	Zakon je sačinjen u skladu sa Pravno-tehničkim pravilima za izradu propisa ("Službeni list Crne Gore", br. 002/10 od 18.01.2010)	Nije implementirano.

			<p>djelatnost, korišćenje sredstava i način upravljanja KGFCG.</p> <p>Obrazloženje: Predloženi nacrt zakona o KGFCG predstavlja prilično nesistematizovanu zakonsku cjelinu, koja ne prati ustanovljeni model pripreme regulatornih tekstova. Stoga smatramo da se formalno-pravno ukupni predlog mora značajnije preraditi kako bi odražavao postupni metodološki postupak, kojim se transparentno predlaže novo tijelo na finansijskom tržištu Crne Gore. KGFCG nije institucija koja treba i može da postoji kao apsolutno autonoman državni organ, koji ne ispunjava minimalne standarde uspostavljenog okvira za poštovanje regulatornih i tržišnih pravila.</p>	<p>Sekretarijata za zakonodavstvo Crne Gore koji se koristi za izradu svih zakonskih tekstova.</p>	
Privredna komora CG	Generalno	<p>Zakonom treba predvidjeti odredbu kojom će se precizirati značenje pojedinih izraza koji su upotrijebljeni u istom.</p> <p><i>Obrazloženje</i></p> <p>Predložena odredba bi znatno pomogla u razumijevanju teksta zakona i pomogla u tumačenju ostalih odradaba.</p>	<p>Smatramo da za definicijama nema potrebe kako je kroz sam tekst Zakona pojašnjeno značenje ključnih izraza, dok se za sve druge upotrebljavaju značenja predviđena ostalim zakonskim propisima.</p>	Nije implementirano.	
Unija poslodavaca CG	Generalno	<p>“Zakon o lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mirkokreditiranju i kreditnogarantnim</p>	<p>Zakon o lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mirkokreditiranju i kreditno-garantnim poslovima nije</p>	Nije implementirano.	

		<p>poslovima" je regulatorni okvir u Crnoj Gori za djelatnost odobravanja garancija od strane kreditno-garantnog fonda.</p> <p>Obrazloženje: U poglavlju VI. Kreditno-garantni poslovi (članovi 96-116) navedenog postojećeg zakona nedvosmisleno je postavljen minimalni okvir, koji se mora ispuniti od strane bilo koje nove institucije u Crnoj Gori, a koja treba da se bavi kreditno-garantnim poslovima.</p> <p>Prvo, neupitno je zakonski definisano da se KGFCG mora formirati kao akcionarsko društvo, u ovom slučaju jednodlačno AD, i da se mora upisati u CRPS. Ukoliko se ne upisuje u CRPS, kao što je normirano u članu 13 stav 5 Nacrta KFCG, tada je, čini nam se, predložena norma u suprotnosti sa važećim zakonskim odredbama "Zakona o lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mirkokreditiranju i kreditno-garantnim poslovima".</p> <p>Možda je namjera predlagača da KGFCG treba da bude državna institucija, pa da PIB i ostale evidencione oznake treba da određuje Monstat (Uprava za statistiku), pa je to odgovornost</p>	<p>primjenjiv na Fond, obzirom da se isti osniva posebnim zakonom, koji se u tom smislu ima smatrati i <i>lex specialis</i>-om. S druge strane, pomenuti Zakon o lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mirkokreditiranju i kreditno-garantnim poslovima reguliše komercijalne garantne fondove koji bi ostvarivali profit i bili licencirani od strane CBCG, što opet ukazujemo nije slučaj sa KGF-om, jer je isti neprofitna institucija.</p> <p>U pogledu komentara za iznos početnog i minimalnog kapitala Fonda, norme nisu u koliziji. Minimalni kapital je iznos ispod kog Fond nije održiv.</p>	
--	--	---	--	--

		<p>nadležne uprave za državne organe, uprave i ostale državne institucije.</p> <p>Drugo, neupitno je zakonski već definisano kako se osniva osnivački kapital, dok predloženi tekst Nacrta KGFCG (članovi 15-17) ostavlja prostor da se osnuje nova institucija na finansisjkom tržištu, koja nema osnivački kapital, što je suprotno postavkama privrednog okruženja u zemlji.</p> <p>Treće, odredbe Nacrta o početnom kapitalu (član 15), koji treba da uplati Vlada Crne Gore (€10 mil) su u koliziji sa normama iz člana 16 o minimalnom kapitalu (€5 mil), jer se potencijalno stvara regulatorna konfuzija koji iznos država treba da uplati, a ni jedna od ovih odredbi ne definiše obavezujuću odredbu o osnivačkom kapitalu KGFCG.</p> <p>Određbe u članu 17 Nacrta KGFCG o strukturi kapitala su suprotne odredbama koje propisuje "Zakon o lizingu, fakoringu, otkupu potraživanja, mikrokreditiranju i kreditnogaranantnim poslovima" (član 101). Odredbe ovog člana su stroge i moraju se u cjelosti ispuniti ukoliko se planira formiranje održive institucije</p>		
--	--	--	--	--

Unija poslodavaca CG	Generalno	<p>KGFCG, posebno u svijetlu činjenice da ako se norme kapitala i regulatornog kapitala sagledaju kroz prizmu člana 102 o doniranom kapitalu, koji (saglasno već postojećem zakonu) mora ispunjavati uslove propisane međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).</p> <p>Ipak napominjemo da je ukupan utisak privrednih subjekata da prezentovani tekst zakona ne obezbeđuje pouzdanu dostupnost novog finansiranja za mikro, mala i srednja preduzeća, te da će isto u značajnoj mjeri zavisiti od kreditnih politika poslovnih banaka.</p>	<p>Nije argumentovano zbog čega se stiče taj utisak, zbog čega nismo u mogućnosti da preciznije odgovorimo. Ipak, ono što možemo reći je da su kreditne institucije tokom javne rasprave ocijenile da će predloženi model KGF olakšati ispunjenje uslova iz njihovih kreditnih politika, a time i pristup njihovim kreditnim proizvodima, što je očekivani cilj osnivanja ovog Fonda. Kreditno garantni fond je tu da stimuliše kreditne institucije koje će u krajnjoj liniji plasirati sredstva za korisnike kredita. Fond ne može da utiče na poslovne odluke privatnih lica kao što su banke i sl. ali obzirom na njihovo interesovanje za izdavanje garancija i ciljne grupe korisnika kredita, smatramo da će kreditiranje biti višestruko uvećano.</p>	Nije implementirano.
Udruženje banaka CG	Generalno	Nisu jasni kriterijumi po kojima banke mogu učestvovati u programima Fonda, očekujemo da	Jedini kriterijum je dozvola/odobrenje od strane CBCG,	Nije implementirano.

		će se to precizirati podzakonskim aktima, pa predlažemo poziv na podzakonski akt.	dok će se ostali definisati opštim aktima Fonda.	
Udruženje banaka CG	Generalno	Nisu jasni kriterijumi za određivanje naknade za izdate garancije, očekujemo da će se to precizirati podzakonskim aktima, pa predlažemo poziv na podzakonski akt.	Upućujemo na odgovor dat AmCham-u u vezi člana 7.	Nije implementirano.
Udruženje banaka CG	Generalno	Nisu jasni kriterijumi kojima se određuju limiti garancija za banku u vezi sa čl. 7 Nacrta, očekujemo da će se to precizirati podzakonskim aktima, pa predlažemo poziv na podzakonski akt	Biće definisani Ugovorom o garanciji. Upućujemo na odgovor dat Privrednoj komori i drugima u vezi sa članovima 4, 5 i 7.	Nije implementirano.

<p>Udruženje banaka CG Privredna komora CG</p>	<p>Generalno</p>	<p>U vezi sa pitanjem učešća i saradnje IRF i KGF ističemo da su po konceptu potpuno različiti, gdje IRF odobrava kreditne linije preduzećima (što direktno, što posredno preko banaka), dok KGF izdavanjem garancija pokriva dio rizika plasmana banaka i zajedničko im je što za sredstva koja plasiraju, odnosno kojim pokrivaju rizik, garantuje Vlada CG (kroz davanje garancija za plasirana sredstva u slučaju IRF, odnosno kroz obezbjeđenje istih za KGF). Samim tim ne vidimo svrhu da jedna državna institucija pokriva rizik druge državne institucije, a i za jednu i za drugu je garant Vlada. Uz to mehanizam KGf-a, gdje 50% rizika plasmana snosi poslovna banka, omogućava multiplikativni efekat, koji bi nestao ako bi se garantovali plasmani IRF-a, za koje svakako garantuje Vlada. Iz ugla privrede i privredne aktivnosti poželjno je da te dvije institucije odvojeno obavljaju svoje aktivnosti i svaka u svom domenu doprinese privrednom rastu i razvoju.</p>	<p>Ovaj komentar tumačimo kao stav kreditnih institucija da su buduće usluge KGFCG dopuna podrške poslovanju koju trenutno daje IRFCG, te da bi korišćenje garancija KGF od strane IRFCG bilo neracionalno sa stanovišta upotrebe resursa namijenjenih podršci MMSP i preduzetnicima. Samo sugerisemo u vezi sa datim komentarom, da iza garancija Kreditnog garantnog fonda ne stoji Vlada CG. Država daje osnivački kapital Fondu, dok će isti kasnije biti samoodrživ i finansiraće se dijelom iz donacija inostranih partnera.</p>	<p>Komentar.</p>
<p>Centralna Banka</p>	<p>Generalno</p>	<p>Nactom zakona nije predviđena kontrola poslovanja Fonda, a takođe nije uređeno pitanje upravljanja rizicima kojima će</p>	<p>Iako se donošenje opštih akata kojim se predmetna pitanja regulišu podrazumijevalo, u nacrt zakona unijete su odredbe koje propisuju</p>	<p>Djelimično implementirano</p>

		<p>Fond biti izložen u svom poslovanju.</p> <p>S tim u vezi, a polazeći od specifičnosti i uloge Fonda koje proizilaze iz Nacrta zakona, kao i da se izdavanjem garancija utiče na poslovanje kreditnih institucija, Centralna banka ukazuje da, po uzoru na ostale institucije koje mogu obavljati ove poslove u skladu sa posebnim zakonom - Zakonom o finansijskom lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mikrokreditiranju i kreditno-garantnim poslovima, Fond mora biti u obavezi da upravlja rizicima kojima je izložen u svom poslovanju, te za iste treba u Nacrtu zakonu propisati da se posebnim propisom uređuju bliži uslovi za upravljanje rizicima u njegovom poslovanju. Takođe, Nacrtom zakona treba predvidjeti i kontrolu upravljanja tim rizicima. Naime, kreditno garantni poslovi regulisani su navedenim posebnim zakonom kojim se uređuje i poslovanje kreditno-garantnih fondova. Kreditno - garantni fondovi koji posluju prema tom zakonu, između</p>	<p>obavezu Fonda da svojim Opštim aktima reguliše pitanje upravljanja rizicima, revizije, kontrole i drugih relevantnih pitanja.</p>	
--	--	---	--	--

		<p>ostalog, su dužni da uspostave sistem upravljanja rizicima, čije minimalne standarde propisuje Centralna banka, dok kontrolu njihovog poslovanja vrši Centralna banka ocjenjujući usklađenost poslovanja sa zakonom.</p> <p>Dodatno, ukazujemo da je u skladu sa Ustavom Crne Gore Centralna banka odgovorna za finansijsku stabilnost, koju poslovanje sistemski značajne institucije kakva bi bila Fond može da ugrozi, pa cijenimo potrebnim uključivanje Centralne banke u praćenje određenih segmenata poslovanja Fonda, naročito upravljanja rizicima. Na ovaj način se ne bi ograničavalo poslovanje Fonda, već bi štitilo Fond od eventualnih rizika kontrolom primjene minimalnih standarde za upravljanje rizicima.</p>		
--	--	--	--	--

Potpis
rukovodioca organizacione jedinice ministarstva
koja je odgovorna za pripremu nacrta zakona, odnosno strategije